

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **Vztah mezi stravovacími vzorci a depresivními symptomy u starších dospělých**

Autor práce: Kateřina Váchová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Práce má definovaný jeden primární cíl a tři cíle následující. Výzkumné otázky i předložené hypotézy vycházejí z existující literatury a jsou jasně formulovány. Zpracování podobných dat ze vzorku české populace chybí, výsledky tak vyplňují jednu z mezer v našich znalostech o vztahu stravovacích zvyklostí a depresivních stavů.

Analýzu lze považovat za velmi důležitou primárně proto, že sleduje efekt relativně snadno modifikovatelného rizikového faktoru (stravovacích zvyklostí) na rozvoj depresivních stavů ve vyšších věkových kategoriích. Ze socioekonomického hlediska má taková intervence vždy přednost, především v těchto věkových kategoriích silně ohrožených polypragmasií a následně sníženým compliance.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Analýzovaný problém je v úvodní části představen komplexně, v plné šíři. Zpracování dosavadních výsledků je výborné, úvod je sepsán čtivě, v logických souvislostech.

Některé části (např. ty, které se týkají jednotlivých mikronutrientů) jsou ale až zbytečně podrobné, vzhledem k tomu, že vlastní statistické analýzy práce pak mířily trochu jiným směrem a tato data nebyla pro práci využita.

Nicméně, trochu překvapivé je v práci celkové množství použitých referencí (dohromady více jak 200). Nezdá se mi příliš pravděpodobné, že je studentka opravdu všechny kompletně prostudovala.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Pro práci je využit existující set dat z rozsáhlé, mezinárodně uznávané populační studie. Počty analyzovaných jedinců a longitudinální uspořádání projektu zaručuje adekvátní sílu studie pro získání relevantních výsledků. Metody pro statistické zpracování jsou zvoleny vhodně a odpovídají položeným otázkám.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Veškeré položené otázky byly v práci analyzovány a zodpovězeny. Provedená analýza je dostatečně

detailní, zahrnuje odpovídající adjustace, jejichž výběr je odůvodněn v úvodní části diplomové práce.

Chyběla mi zde ale podrobnější informace, od kolika jedinců byla získána data v každém z šesti jednotlivých vyšetření.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Všechny výzkumné otázky byly zodpovězeny a veškeré získané výsledky jsou stručně popsány jak v textu, tak formou tabulek/grafů. Představení výsledků je kompletní, nechybí prvotní charakteristika souboru.

Diskuse je oproti úvodní části práce relativně stručná a obecná. Chybí mi zde podrobnější přímé porovnání s konkrétními výsledky z jiných studií (na jiných populačních skupinách) na podobné téma.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: velmi dobrá

Stylistická úroveň: výborná

Citační úroveň: velmi dobrá

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Základní formální požadavky na diplomovou práci jsou dodrženy. Práce je v podstatě prosta chyb a překlepů, její stylistická úroveň je na vysoké úrovni. Rozsah jednotlivých částí práce je mírně disproporční, část informací z úvodu by bylo vhodnější převést do diskuse, která mohla být obsáhlejší.

Poněkud v kontrastu k výbornému textu úvodu i textové výsledkové části je ale grafika zpracování získaných výsledků. Jednotlivé obrázky by si zasloužily doplnit o podrobnější vysvětlení (nejen zkratk atd., aby byl každý z nich skutečně „self-explanatory“). Podobně je tomu i s nadpisy u tabulek.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

V rámci práce byla zpracována data z rozsáhlé populační studie české populace, relevance zpracovávaných dat byla potvrzena na řadě předchozích analýz a publikovaných výsledků. Teoretická část práce je rozsáhlá a pečlivě vypracovaná. Zahrnuje i některé aspekty problému, které nebyly v rámci diplomové práce analyzovány, ale pomáhají snáze pochopit celý analyzovaný problém.

Výsledky získané na střeoevropské populaci jsou unikátní, mají publikační potenciál a vhodně doplňují již existující data z okolních západoevropských populací. Jejich zpracování je příkladné, jen jejich grafická prezentace mohla být na vyšší úrovni. Vzhledem k zajímavosti výsledků a šíři úvodu by si výsledky zasloužily obsáhlejší diskusi a podrobnější porovnání s konkrétními výsledky z okolních

populací.

Předloženou práci **doporučuji** k obhajobě.

Otázky k obhajobě

1/ Proč nebyl analyzován vztah depresivních stavů ke stravovacím zvyklostem vždy i k bodu předcházejícímu jejímu objevení, ale pouze k „baseline“ vyšetření? Nebo tyto informace nebyly ani v základní podobě získány ve všech vyšetřeních? A podobně – pokud se u nějakého subjektu výrazně zhoršila hodnota na depresivní škále, vedlo toto k nějakým zásadnějším změnám ve stravovacích zvyklostech v následujících vyšetřeních? Toto retrospektivní a prospektivní uspořádání analýz mi v práci chybělo.

2/ Byly součástí rozsáhlého setu dat i informace o případné antidepresivní medikaci analyzovaných jedinců? Z epidemiologických dat lze odhadnout, že by se to mohlo týkat cca 30 - 50 jedinců, zahrnutých do studie.

3/ Pozorované rozdíly v hodnotách depresivního skóre jsou statisticky významné, nominálně se ale liší často řádově pouze o jednotky procent – do jaké míry je tak považujete i za biologicky/medicinálně významné?

Datum: 3. září 2024

Autor posudku: doc. ing. J. Hubáček, CSc., DSc.

Podpis:

